



Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Ref. 10/4772

Vår ref. 12/05082

Dato

07.11.2012

Kulturrådets høringsuttalelse, *En kunnskapsbasert kulturpolitikk*

Rådet viser til brev 15.08.12 og takker for Kulturdepartementets invitasjon til å svare på rapporten *En kunnskapsbasert kulturpolitikk*.

Behov for langsiktig kunnskapsutvikling

Kulturrådet ser det som svært gledelig at Kulturdepartementet med utredningen *En kunnskapsbasert kulturpolitikk* nå tar et selvstendig ansvar for forskning og kunnskapsutvikling i tråd med sektorprinsippet i forskningspolitikken. Prosessene for å styrke kunnskapssituasjonen for kultursektoren kan spores tilbake til begynnelsen av 1990 tallet. I 1993 utga Forskningsrådet utredningen *Akademisk bakevje eller forskningsfelt i vekst?* som foreslår en rekke forskningspolitiske grep for å sikre en større bredde og kvalitet på den kulturpolitiske relevante forskningen. Etableringen av Kulturrådets utredningsenhet (nå FoU-seksjon) kan sees som et resultat av dette utredningsarbeidet. I 2003 kom utredningen, *Kunnskapsbehov i kultursektoren* og i Løken-utvalgets rapport fra 2008 gjentas behovet for å styrke kunnskapssituasjonen i sektoren.

Kultursektoren har i den senere tid ikke bare ekspandert økonomisk, men også i omfang og kompleksitet. Også endringstakten i kultursektoren er høy. Denne situasjonen øker presset på offentlige ordninger og den medfører økte krav om en kunnskapsbasert forvaltning.

Kulturrådets synspunkter

Rapporten argumenterer godt for at forskning må bringes tydeligere inn i kultursektoren som et relevant grunnlag for politikktutvikling og som bidrag til kunnskap og forståelse for sektorens særskilte utfordringer. Kulturrådet slutter seg til de forskningspolitiske hovedpoengene i rapporten:

- behovet for å utvikle mer presise forskningspolitiske virkemidler i kultursektoren
- behovet for et bredere spekter av finansieringsformer for forskning,
- behovet for å styrke forskningsinnsatsen og forskningsmiljøene



Kulturrådet er også glad for at det legges vekt på behovet for å utvikle en langsiktig innsats for forskning som kan gi rom for kritisk og analytisk kunnskap om kultursektorens betingelser.

I høringsbrevet ber Kulturdepartementet om innspill til hvilke tema det er behov for å produsere mer kunnskap om samt styrker og svakheter ved etableringen av nye forskningssentre. Kulturrådet velger hovedsakelig å uttale seg om forslaget til et forskningsinstitutt/senter for kultursektoren og forslaget om etableringen av et kultursektorens forskingsfond.

Når det gjelder innspill til tema, slutter Kulturrådet seg til de forslagene som ligger i rapporten. Listen er et godt uttrykk for det brede kunnskapsområdet kultursektorforskningen må forholde seg til og til de store kunnskapsutfordringene i sektoren.

Organisering av forskningspolitiske virkemidler

Kulturrådet merker seg at utredningen peker på at det er kulturområdet (dvs. de områdene som i Kulturdepartementet ligger innunder Kunst- og kulturavdelingens ansvarsfelt) som først og fremst trenger å styrkes forskningsmessig. Dette er i tråd med Kulturrådets erfaringer. Kultursektoren ligger langt etter mange andre samfunnssektorer når det gjelder å utvikle en langsiktig forskningsinnsats. De norske fagmiljøene som driver med kultursektorrelevant forskning, er få, små og sårbare, og både kvantitativt og kvalitativt får denne situasjonen konsekvenser for kunnskapssituasjonen på feltet. I Kulturrådets arbeid med å gjennomføre kunnskapsoppdrag i kultursektoren er svak rekruttering og mangel på relevant kompetanse et tilbakevendende problem.

På denne bakgrunn slutter Kulturrådet seg til forslaget om å etablere et forskningsinstitutt for kultursektoren. For å sikre en reell utvidelse av kapasiteten på området bør forskningsinstituttet bør bygges opp som et nytt forskningsmiljø som kan supplere de allerede eksisterende. Instituttet bør etableres etter modell fra lignende forskningsinstitutter på andre samfunnsområder og legges inn under Forskningsrådets system for finansiering og organisering av instituttsektoren. På linje med instituttsektoren for øvrig må et forskningsinstitutt for kultursektoren ha som mål å tilby anvendt forskning av høy kvalitet og relevans i et oppdragsmarked. På den måten vil et nytt forskningsinstitutt også måtte forholde seg til den konkurransesituasjonen som eksisterer i instituttsektoren.

Kulturrådet følger utredningens påpekning av betydningen av å sikre den forskningsmessige legitimiteten gjennom følgende hensyn:

- en selvstendig og faglig uavhengig institusjon
- å sikre nødvendig avstand til politiske myndigheter og til kunst og kulturfeltets institusjoner
- å sikre nærhet til forskersamfunnet
- ikke å kunne bli instruert i faglige spørsmål

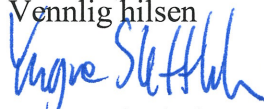
Kulturrådet vil understreke at det vil være behov for et nærmere utredningsarbeid før etableringen av et forskningsinstitutt. Vesentlige sider å utrede nærmere er organisasjonsform/eierstruktur, finansiering, oppgaver/profil, instituttets konkurransesituasjon og kompetanseprofil. Både Forskningsrådet

og Kulturrådet bør trekkes med i utredningsarbeidet på bakgrunn av de to institusjonenes erfaring og ansvar på området.

Utvalget konkluderer blant annet med at kultursektorrelevant forskning er underfinansiert og påpeker behovet for et større mangfold i finansieringsmulighetene for denne typen forskning. Kulturrådet tilslutter seg dette. Vi er imidlertid usikre på om disse hensynene best ivaretas gjennom å etablere det foreslåtte Kultursektorens forskingsfond. Forskningsrådet har utviklet et bredt virkemiddelapparat innenfor andre samfunnssektorer, for eksempel mer anvendte og sektorspesifikke forskningsprogram. Dette er virkemidler som det også vil være hensiktsmessig å utvikle for kultursektoren. Kulturrådet oppfordrer Kulturdepartementet til å vurdere hvorvidt et styrket samarbeid med Forskningsrådet kan bidra til den ønskede bredden i det forskningspolitiske virkemiddelapparatet.

Kulturrådet vil understreke at utviklingen av de foreslåtte nye finansierings- og organisasjonsformene for kultursektorrelevant forskning ikke må gå på bekostning av den eksisterende forskningsfinansieringen innenfor Kulturdepartementets budsjetter.

Vennlig hilsen



Yngve Slettholm
rådsleder